

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Fialy, soudce zpravodaje Pavla Rychetského a soudce Pavla Šámala o ústavních stížnostech obchodní společnosti **LISSA s.r.o.**, sídlem Václavská 226/2, Brno, zastoupené Mgr. Martinem Řandou, LL.M., advokátem, sídlem Truhlářská 1104/13, Praha 1 – Nové Město, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. června 2021 č. j. 33 Cdo 3637/2020-890, usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. srpna 2020 č. j. 15 Co 111/2020-857, usnesení Městského soudu v Brně ze dne 22. dubna 2020 č. j. 20 C 230/96-837, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. prosince 2018 č. j. 30 Cdo 1058/2018-761, rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. června 2017 č. j. 26 Co 262/2016-697, rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 9. března 2016 č. j. 20 C 230/96-641, usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. listopadu 2015 č. j. 26 Co 311/2015-611, rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 5. prosince 2014 č. j. 20 C 230/96-568, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. května 2014 č. j. 30 Cdo 1447/2014-543, usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. září 2013 č. j. 26 Co 560/2012-498 a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. července 2012 č. j. 15 Co 38/2012-397, za účasti **Nejvyššího soudu, Krajského soudu v Brně a Městského soudu v Brně**, jako účastníků řízení, a **Mgr. Petry Hrachy, insolvenční správkyně dlužnice PMC, s.r.o.**, advokátky, sídlem Cihlářská 643/19, Brno, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

I. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 23. června 2017 č. j. 26 Co 262/2016-697, rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 9. března 2016 č. j. 20 C 230/96-641, usnesením Nejvyššího soudu ze dne 28. května 2014 č. j. 30 Cdo 1447/2014-543 a usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 26. září 2013 č. j. 26 Co 560/2012-498 bylo porušeno základní právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. června 2017 č. j. 26 Co 262/2016-697, rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 9. března 2016 č. j. 20 C 230/96-641, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. května 2014 č. j. 30 Cdo 1447/2014-543 a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. září 2013 č. j. 26 Co 560/2012-498 se ruší.

III. Ve zbývajících částech se ústavní stížnosti odmítají.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Vymezení věci

1. Ústavní stížností, jež byla Ústavnímu soudu doručena dne 26. 10. 2020 a doplněna podáním ze dne 28. 7. 2021, (dále jen „první ústavní stížnost“) navrhla stěžovatelka

zrušení několika rozhodnutí obecných soudů, jimiž bylo rozhodnuto o žalobě obchodní společnosti PMC, s.r.o. (dále jen „společnost PMC“), proti stěžovatelce o určení vlastnického práva k nemovitostem, jakož i rozhodnutí o navazující žalobě pro zmatečnost a o odvolání proti rozhodnutí o této žalobě. Řízení o první ústavní stížnosti bylo od zahájení vedeno pod sp. zn. IV. ÚS 3026/20. Proti rozhodnutí o odvolání ve věci žaloby pro zmatečnost podala stěžovatelka kromě ústavní stížnosti i dovolání, jež bylo následně odmítnuto. Dne 30. 7. 2021 proto podala novou ústavní stížnost (dále jen „druhá ústavní stížnost“), která kromě již napadených rozhodnutí směřovala i proti mezitím vydanému usnesení dovolacího soudu a o níž bylo řízení původně vedeno pod sp. zn. I. ÚS 2190/21. V obou ústavních stížnostech stěžovatelka tvrdila, že napadenými rozhodnutími byla porušena její základní práva a svobody podle čl. 1, čl. 11 odst. 1, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, jakož i porušení čl. 1 odst. 1 a čl. 96 odst. 1 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“). Stěžovatelka také požadovala, aby byly obě ústavní stížnosti z důvodu naléhavosti věci projednány přednostně.

2. Usnesením ze dne 31. 8. 2021 sp. zn. IV. ÚS 3026/20, I. ÚS 2190/21 (všechna v tomto nálezu odkazovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>) Ústavní soud k návrhu stěžovatelky spojil obě ústavní stížnosti ke společnému řízení.

II.

Shrnutí řízení před obecnými soudy

3. Dne 4. 9. 1996 bylo před Městským soudem v Brně (dále jen „městský soud“) zahájeno řízení o žalobě společnosti PMC proti stěžovatelce o určení, že kupní smlouva uzavřená dne 25. 3. 1996 mezi uvedenou společností jako prodávající a stěžovatelkou jako kupující, jejímž předmětem byla koupě pozemku p. č. XX – zastavěná plocha a nádvoří o výměře 3 444 m² a stavby č. p. XY – občanská vybavenost nacházející se na tomto pozemku, zapsaných v katastru nemovitostí na listu vlastnictví č. XX pro katastrální území Staré Brno, obec Brno, je neplatná. Následně byla připuštěna změna žaloby spočívající v jejím rozšíření o návrh, aby bylo určeno, že společnost PMC je výlučným vlastníkem uvedených nemovitostí.

4. Rozsudkem městského soudu ze dne 22. 12. 1997 č. j. 20 C 230/96-45 bylo určeno, že kupní smlouva je neplatná a společnost PMC je výlučným vlastníkem předmětných nemovitostí. Toto rozhodnutí bylo rozsudkem Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) ze dne 2. 4. 2001 č. j. 37 Co 432/98-80 změněno tak, že se návrh na určení neplatnosti kupní smlouvy zamítá pro nedostatek naléhavého právního zájmu. V části týkající se určení vlastnického práva byl rozsudek městského soudu zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena. Ve věci tak znovu rozhodoval městský soud, jenž poté, co byl i jeho následující rozsudek zrušen krajským soudem, vydal rozsudek ze dne 26. 1. 2005 č. j. 20 C 230/96-287, kterým žalobu na určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem zamítl. Podle městského soudu společnost PMC jako žalobkyně neprokázala žádný z důvodů svědčících o neplatnosti kupní smlouvy ze dne 25. 3. 1996.

5. Vydání posledně uvedeného rozsudku předcházelo jmenování opatrovnice společnosti PMC podle § 29 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Opatrovnící byla usnesením městského soudu ze dne 9. 11. 2004 č. j. 20 C

230/96-276 jmenována Regína Buňatová, vedoucí kanceláře městského soudu, již byl tento rozsudek také doručen. Důvodem jmenování byla skutečnost, že dne 24. 2. 2003 zanikla jedinému jednateli uvedené společnosti funkce z důvodu nabytí právní moci rozsudku, kterým byl uznán vinným spácháním trestného činu podvodu a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání pěti let. Ke zvolení nového jednatele došlo až dne 4. 2. 2005.

6. Společnost PMC napadla rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 žalobou pro zmatečnost, podanou dne 2. 5. 2005 jejím právním zástupcem, advokátem JUDr. Milanem Kružíkem, CSc. Tato žaloba byla zamítnuta usnesením městského soudu ze dne 24. 10. 2006 č. j. 20 C 170/2005-80, jež bylo potvrzeno usnesením krajského soudu ze dne 17. 1. 2008 č. j. 14 Co 74/2007-111. Krajský soud uznal, že se městský soud dopustil v řízení o žalobě společnosti PMC pochybení, když s ní nejednal prostřednictvím jejího původního zástupce, advokáta JUDr. Boleslava Pospíšila. Tomu byla udělena plná moc k zastupování této společnosti jejím jednatelem dne 18. 2. 2003. K odvolání plné moci ze dne 21. 3. 2003, které učinil bývalý jednatel až po zániku jeho funkce, nemělo být přihlédnuto, stejně jako nemělo být přihlédnuto k plné moci zmocňující k zastupování jiného advokáta. Společnost PMC tak byla v době vydání rozsudku městského soudu zastoupena advokátem JUDr. Boleslavem Pospíšilem, s nímž mělo být také jednáno. Zároveň nebyly splněny podmínky pro ustanovení opatrovníka. Přesto tyto skutečnosti nemohly vést k vyhovění žalobě pro zmatečnost. Zjištěné pochybení nelze podřadit pod důvod zmatečnosti podle § 229 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu, neboť právnická osoba byla řádně zastoupena. Důvod zmatečnosti podle § 229 odst. 3 občanského soudního řádu spočívající v tom, že účastníku řízení byla odňata možnost jednat před soudem, bylo zase v daném období možné uplatnit jen vůči rozhodnutí odvolacího soudu. Žaloba pro zmatečnost proto musela být zamítnuta.

7. Krajský soud v závěru usnesení dodal, že s ohledem na zjištěné skutečnosti považuje za sporné, zda žalobou pro zmatečnost napadený rozsudek nabyl právní moci. Tento rozsudek nebyl doručen zástupci společnosti PMC, nýbrž nesprávně ustanovené opatrovnici, což znamená, že jej bylo třeba doručit novému zástupci. Z obsahu spisu zároveň vyplývá, že opis rozsudku při nahlížení do spisu převzala zřejmě Mgr. Milada Palečková, koncipientka JUDr. Milana Kružíka, CSc., z čehož ale nelze učinit jednoznačný závěr o tom, zda došlo k řádnému doručení rozsudku uvedené společnosti. Při doručování nebylo postupováno podle § 50e odst. 2 občanského soudního řádu.

8. Usnesením krajského soudu ze dne 1. 7. 2008 č. j. KSBR 40 INS 1624/2008-A-26 byl zjištěn úpadek společnosti PMC a prohlášen konkurs na její majetek. Dne 15. 1. 2010 podala vedlejší účastnice jako insolvenční správkyň této společnosti odvolání proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, které městský soud odmítl usnesením ze dne 14. 6. 2011 č. j. 20 C 230/96-360 jako opožděné. Důvod opožděnosti byl spatřován v tom, že uvedený rozsudek již měl být společnosti PMC řádně doručen, a to jednou její opatrovnici, podruhé novému právnímu zástupci advokátu JUDr. Milanovi Kružíkovi, CSc., který měl tento rozsudek převzít dne 7. 4. 2005. K odvolání vedlejší účastnice bylo usnesení městského soudu nicméně zrušeno usnesením krajského soudu ze dne 31. 7. 2012 č. j. 15 Co 38/2012-397. Krajský soud setrval na názoru vysloveném v jeho usnesení č. j. 14 Co 74/2007-111, že za situace, kdy stále trvalo zastoupení společnosti PMC advokátem JUDr. Boleslavem Pospíšilem, nebyly splněny zákonné předpoklady pro ustanovení opatrovníka podle § 29 odst. 2 občanského soudního řádu. Zároveň uvedl, že ve spisu se nenachází doklad prokazující doručení rozsudku advokátu JUDr. Milanu Kružíkovi, CSc. dne 7. 4. 2005, protože je tento

závěr městského soudu nepřezkoumatelný. Věc tak byla vrácena městskému soudu k dalšímu řízení a ten následně předložil odvolání k rozhodnutí krajskému soudu.

9. Usnesením krajského soudu ze dne 26. 9. 2013 č. j. 26 Co 560/2012-498 byl k odvolání vedlejší účastnice rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 zrušen. Krajský soud se obsáhle zabýval otázkou doručení odvoláním napadeného rozsudku. Znovu zopakoval dřívější závěr, že doručení rozsudku ustanovené opatrovnici nelze přiznat předpokládané procesní účinky. Dále krajský soud zjistil, že advokát JUDr. Milan Kružík, CSc. doručil dne 2. 5. 2005 městskému soudu doklad o zvláštní plné moci, kterou mu udělila společnost PMC pro zastupování i ve věci vedené pod sp. zn. 20 C 230/96. Jeho součástí byla i substituční plná moc pro jeho koncipientku Mgr. Miladu Palečkovou. Ze spisu nevyplývá, že by byl tento doklad doručen městskému soudu dříve, konkrétně dne 7. 4. 2005 při nahlížení uvedené koncipientky do příslušného spisu, ani že by jí při tomto nahlížení byl doručen odvoláním napadený rozsudek. Koncipientka Mgr. Milada Palečková obdržela pouze „prostou kopii“ předmětného rozsudku, kterou nelze považovat za stejnopis, jehož doručení účastníku řízení předpokládal § 158 odst. 2 občanského soudního řádu. Krajský soud ovšem přisvědčil argumentaci stěžovatelky, že v souvislosti s nahlédnutím do spisu, vyhotovením fotokopí některých listin, včetně fotokopie originálu rozsudku byla společnost PMC seznámena se skutečností, že ve věci bylo rozhodnuto dotčeným rozsudkem, jakož i s jeho obsahem.

10. Z obsahu spisu podle krajského soudu nevyplývá, že by k doručení odvoláním napadeného rozsudku společnosti PMC došlo před 1. 7. 2008, kdy byl prohlášen konkurs na její majetek. Poté došlo podle § 263 odst. 1 insolvenčního zákona k přerušení řízení, přičemž vedlejší účastnice jako insolvenční správkyň projevila svou vůli pokračovat v přerušném řízení podle § 264 odst. 1 insolvenčního zákona až ve svém odvolání ze dne 15. 1. 2010. K podání odvolání tak došlo dříve, než písemné vyhotovení rozsudku bylo této společnosti doručeno a než uplynula lhůta pro podání odvolání. Skutečnost, že vedlejší účastnice pojala předmětné nemovitosti do soupisu majetkové podstaty dlužníka až následně, nemá vliv na její oprávnění nakládat s tímto majetkem. Jako insolvenční správkyň vystupovala v postavení žalobce namísto společnosti PMC, a tudíž byla aktivně legitimována k podání odvolání. Pokud jde o věcné posouzení odvolání, protože byl odvoláním napadený rozsudek městského soudu shledán ve vztahu k podstatné části argumentaci vedlejší účastnice nepřezkoumatelným, krajský soud jej zrušil. Dovolání stěžovatelky proti tomuto usnesení bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2014 č. j. 30 Cdo 1447/2014-543 jako nepřipustné. Nebylo zjištěno, že by se krajský soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Ústavní stížnost proti oběma těmto rozhodnutím Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 2. 10. 2014 sp. zn. III. ÚS 2643/14. Důvodem odmítnutí byla nepřipustnost ústavní stížnosti spočívající v její předčasnosti, neboť řízení o žalobě vedlejší účastnice dále pokračovalo před městským soudem.

11. Městský soud rozsudkem ze dne 5. 12. 2014 č. j. 20 C 230/96-568 žalobě vyhověl a určil vlastnické právo společnosti PMC k předmětné nemovitosti (od 1. 1. 2014, kdy nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nebyla stavba samostatnou nemovitou věcí, nýbrž podle § 3054 občanského zákoníku součástí pozemku; dále tak budou obě původní nemovitosti označovány jako „předmětná nemovitost“). Poté, co byl tento rozsudek zrušen usnesením krajského soudu ze dne 2. 11. 2015 č. j. 26 Co 311/2015-611, městský soud znovu žalobě vyhověl rozsudkem ze dne 9. 3. 2016 č. j. 20 C 230/96-641. Posledně uvedený rozsudek však krajský soud k odvolání stěžovatelky změnil rozsudkem ze dne 23. 6. 2017 č. j. 26 Co 262/2016-697 tak, že žalobu zamítl

pro nedostatek naléhavého právního zájmu vedlejší účastnice. Rozhodnutí o uvedení žalobě, opřené o tvrzení o neplatnosti dříve uzavřené kupní smlouvy, je totiž pro vedení insolvenčního řízení bez významu. Krajský soud připomněl, že vedlejší účastnice jako insolvenční správkyne pojala předmětnou nemovitost do majetkové podstaty dlužnice společnosti PMC. Při rozhodování o vylučovací žalobě stěžovatelky by proto insolvenční soud uvedeným rozhodnutím, byť by jí bylo zjištěno vlastnické právo stěžovatelky, s ohledem na § 231 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona nebyl vázán. Platnost či neplatnost kupní smlouvy ze dne 25. 3. 1996 si může pro účely insolvenčního řízení posoudit jen insolvenční soud.

12. Stěžovatelka podala proti tomuto rozsudku (jakož i některým dalším jemu předcházejícím rozhodnutím) dovolání i žalobu pro zmatečnost. Její dovolání bylo odůvodněno tím, že řízení o žalobě společnosti PMC mělo být pravomocně ukončeno již v roce 2005 a že následná rozhodnutí o žalobě neměla být vůbec vydána. Nejvyšší soud toto dovolání usnesením ze dne 11. 12. 2018 č. j. 30 Cdo 1058/2018-761 v uvedené části odmítl (a ve zbylých částech také odmítl nebo řízení o nich zastavil), neboť postrádalo povinné náležitosti a uvedený nedostatek nebyl před uplynutím lhůty k podání dovolání stěžovatelkou odstraněn. Ústavní stížnost podanou dne 10. 11. 2017 proti rozsudku č. j. 26 Co 262/2016-697 (a některým dalším jemu předcházejícím rozhodnutím) a ústavní stížnost podanou dne 29. 1. 2019 také proti posledně uvedenému usnesení Nejvyššího soudu, jež byla původně vedena pod sp. zn. I. ÚS 374/19, Ústavní soud po jejich spojení ke společnému řízení (usnesení ze dne 19. 2. 2019 sp. zn. I. ÚS 3528/17, I. ÚS 374/19) odmítl usnesením ze dne 26. 11. 2019 sp. zn. I. ÚS 3528/17 pro nepřipustnost z důvodu jejich předčasnosti. Stále ještě probíhalo řízení o stěžovatelčině žalobě pro zmatečnost.

13. Jak již bylo zmíněno, proti rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 stěžovatelka podala také žalobu pro zmatečnost podle § 229 odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu. Učinila tak z důvodu, že jeho vydání měla bránit překážka věci rozsouzené, založená rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-287. Žaloba pro zmatečnost byla usnesením městského soudu ze dne 22. 4. 2020 č. j. 20 C 230/96-837 zamítnuta. Toto usnesení bylo potvrzeno usnesením krajského soudu ze dne 6. 8. 2020 č. j. 15 Co 111/2020-857. Krajský soud uvedl, že stěžovatelka jako úspěšný účastník řízení nebyla legitimována k podání žaloby pro zmatečnost. Dovolání stěžovatelky odmítl Nejvyšší soud usnesením ze dne 22. 6. 2021 č. j. 33 Cdo 3637/2020-890 jako nepřipustné. Závěr o nedostatku její aktivní legitimace byl v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu.

III.

Argumentace stěžovatelky

14. Stěžovatelka si je vědoma toho, že žaloba, kterou původně podala společnost PMC, byla nakonec, stejně jako v roce 2005, zamítnuta. Přesto považuje za významné, aby Ústavní soud zrušil napadená rozhodnutí a umožnil tak odmítnout odvolání vedlejší účastnice podané v roce 2010 jako opožděné, čímž by byla potvrzena právní moc rozsudku městského soudu z roku 2005. Závěr o neplatnosti kupní smlouvy vyslovený v odůvodnění rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 by totiž vzhledem k tomu, že tento rozsudek nabyl právní moci před zahájením insolvenčního řízení dlužnice společnosti PMC, byl podle § 232 insolvenčního zákona použitelný i v uvedeném insolvenčním řízení, v němž byla předmětná nemovitost zapsána do konkursní podstaty. Podle tohoto ustanovení byla-li neplatnost právního úkonu

týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka zjištěna rozhodnutím soudu, které nabylo právní moci před zahájením insolvenčního řízení, považuje se právní úkon, jehož se rozhodnutí týká, za neplatný i v insolvenčním řízení. Pojem „zjištění“ nutno vykládat širěji než vyslovení či určení neplatnosti ve výroku rozhodnutí. Insolvenční zákon výslovně neřeší, zda je insolvenční soud vázán pouze pravomocným rozhodnutím soudu, kterým byla deklarována neplatnost právního jednání, nebo i takovým rozhodnutím, jímž byla žaloba na vyslovení neplatnosti právního jednání zamítnuta. Podle stěžovatelky by měl být insolvenční soud vázán i takovýmto rozhodnutím. Platnost či neplatnost kupní smlouvy by nemusela být složitě a zdlouhavě řešena v řízení o vylučovací žalobě.

15. Věcným projednáním odvolání proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 mělo dojít k flagrantnímu zásahu do práv a oprávněných zájmů stěžovatelky a jejího očekávání. Soudní řízení ve věci žaloby společnosti PMC bylo pravomocně skončeno již v roce 2005, kdy marně uplynula lhůta pro odvolání proti uvedenému rozsudku. Vedlejší účastnice jej napadla odvoláním až téměř pět let poté, co nabylo právní moci, a proto mělo být její odvolání odmítnuto jako opožděné. Žádná další rozhodnutí pak již ve věci vydána být neměla. Na určení vlastnického práva k předmětné nemovitosti vedlejší účastnice jako insolvenční správkyně ani neměla naléhavý právní zájem, což nakonec také vyslovil krajský soud ve svém rozsudku č. j. 26 Co 262/2016-697.

16. Podle stěžovatelky byly splněny podmínky k ustanovení opatrovníka podle § 29 odst. 2 občanského soudního řádu. Situaci ve společnosti PMC v letech 2004 až 2005 charakterizovala dlouhodobá neschopnost zvolit si jednatele, dlouhodobé problémy s doručováním zásilek, nedostavování se k soudním jednáním, neschopnost přes opakované výzvy soudu předložit řádnou plnou moc pro právního zástupce, faktické ukončení zastoupení JUDr. Boleslavem Pospíšilem, délka řízení již tehdy činící 8 let a s tím spojený stav právní nejistoty na straně stěžovatelky. V době ustanovení opatrovníka tato společnost nemohla před soudem vystupovat, protože tu nebyla osoba oprávněná za ni jednat, a zároveň zde bylo nebezpečí z prodlení. Byl-li následně rozsudek doručen ustanovené opatrovnici této společnosti, stalo se tak po právu a toto doručení mělo všechny zákonné účinky, včetně zahájení běhu lhůty pro podání odvolání.

17. Nelze přehlédnout, že společnost PMC měla dostatek možností uplatnit v řízení svá tvrzení a navrhnout důkazy. Účastníci vstupující do soukromoprávních vztahů nesou od počátku odpovědnost za volbu adekvátních (nejen právních) prostředků k ochraně svých práv podle principu „nechť si každý střeží svá práva“. Společnost PMC mohla například hned po zvolení nového jednatele dne 4. 2. 2005 tuto skutečnost oznámit městskému soudu, který by v takovém případě doručoval přímo jí. Takovéto oznámení ale neučinila. Bylo prokázáno, že dne 22. 3. 2005 nový jednatel společnosti PMC zmocnil k zastupování v předmětném soudním řízení nového právního zástupce, advokáta JUDr. Milana Kružíka, CSc. Tento advokát dále zmocnil k zastupování uvedené společnosti koncipientku Mgr. Miladu Palečkovou. Dne 5. 4. 2005 pak požádal o nahlédnutí do spisu vedeného u městského soudu pod sp. zn. 20 C 230/96, což mu, resp. jeho koncipientce, bylo dne 7. 4. 2005 umožněno. Tehdy se městský soud dozvěděl o zvolení nového jednatele společnosti PMC a o udělení plné moci novému právnímu zástupci. Při nahlížení do spisu tohoto dne se Mgr. Milada Palečková seznámila s rozsudkem městského soudu a převzala jeho kopii pořizenou soudem z originálu obsaženého ve spisu. Není pochyb, že musela prokázat své zmocnění zastupovat uvedenou společnost v příslušném soudním řízení. Jinak by jí nebylo umožněno do spisu nahlédnout. Stojí za pozornost, že dokumenty prokazující nahlížení žalobce do spisu, seznámení se s rozsudkem městského soudu a převzetí jeho fotokopie novým právním

zástupcem žalobce se později ze spisu „ztratily“. Do soudního spisu je znovu založila až stěžovatelka, která pořídila jejich kopie při dřívějším nahlížení do spisu.

18. Převzetí kopie rozhodnutí, která svým obsahem odpovídá originálu, jak tomu bylo v daném případě, nutno považovat za doručení. Smyslem a účelem doručování je, aby se účastníci řízení seznámili s doručovanými písemnostmi a aby měli možnost uplatnit svá práva a oprávněné zájmy. Nerespektování zákonem stanovených pravidel pro doručování tak nemůže mít vliv na účinnost doručení, převzal-li adresát písemnost a mohl-li se s jejím obsahem fakticky seznámit. V minulosti i Ústavní soud odvíjel lhůtu k podání ústavní stížnosti účastníkovi řízení, kterému byl ustanoven opatrovník, jemuž bylo doručováno, právě od okamžiku, kdy se tento účastník poprvé prokazatelně o rozsudku dozvěděl [stěžovatelka zde odkazuje např. na nálezy ze dne 9. 5. 2006 sp. zn. IV. ÚS 811/05 (N 98/14 SbNU 279), nálezy ze dne 29. 10. 2008 sp. zn. IV. ÚS 1778/08 (N 185/51 SbNU 277) a nálezy ze dne 22. 10. 2009 sp. zn. III. ÚS 1400/09 (N 226/55 SbNU 125)]. Nelze si přitom představit, že by se v soudním spisu nacházel rozsudek v jiném znění, než v jakém ho městský soud opravdu vynesl a písemně vyhotovil. V průběhu řízení nebylo zjištěno ani tvrzeno, že by mezi originálem rozsudku ve spisu a kopií převzatou žalobcem byly jakékoli rozdíly.

19. Lhůta k podání odvolání proto běžela společnosti PMC ode dne převzetí fotokopie rozsudku. Ta však odvolání nepodala, byť tomu objektivně nic nebránilo, a místo toho podala dne 2. 5. 2005 žalobu pro zmatečnost. V následujících téměř pěti letech nikdy nepožádala městský soud o to, aby jí rozsudek formálně doručil. Evidentně jej tedy sama považovala za řádně doručенý. Stěžovatelka zastává názor, že věděl-li účastník o existenci rozhodnutí prokazatelně a byl-li seznámen s jeho obsahem, musí být jeho případná žádost o doručení takového rozhodnutí učiněná až po delší době odmítnuta jako zjevně účelový pokus o nápravu situace, do které se účastník vědomě dostal a jejíž nápravu svou nečinností zanedbal. Následné podání odvolání (případně spojené se žádostí o formální doručení rozhodnutí) je třeba chápat jako účelový pokus získat novou lhůtu pro podání odvolání. Nelze na újmu ostatních účastníků řízení zvrátit právní moc rozhodnutí jen proto, že některému účastníkovi nebylo rozhodnutí řádně formálně oznámeno (doručeno), znal-li takový účastník obsah rozhodnutí buď fakticky, nebo proto, že si takovou vědomost zjednal z jiného zdroje. V takovém případě nastává fikce oznámení, od níž se odvíjí běh lhůt stejně tak, jako by došlo k oznámení řádnému.

20. Stěžovatelka také upozorňuje na nedostatek aktivní legitimace vedlejší účastnice k podání odvolání. Podle § 246 odst. 1 insolvenčního zákona prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, souvisí-li s majetkovou podstatou. Insolvenční správce ale musí k doložení oprávněnosti nakládat s majetkovou podstatou prokázat, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota, s níž disponuje, je sepsána v majetkové podstatě dlužníka. Dne 12. 1. 2010, kdy došlo k podání odvolání, tomu tak u předmětné nemovitosti nebylo.

21. Následkem projednání opožděného odvolání bylo v řízení před obecnými soudy rozhodnuto až po 21 letech od podání žaloby, což je extrémně a zcela nestandardně dlouhá doba. Výsledkem soudního řízení navíc stále není definitivní skončení sporu o vlastnictví předmětné nemovitosti, který má nyní pokračovat řízením o vylučovací žalobě. Přetrvává tak stav, kdy je stěžovatelka sice zapsaná jako vlastník nemovitosti v katastru nemovitostí, s ohledem na mnoho let probíhající soudní řízení o určení vlastnictví však nemůže plně vykonávat své vlastnické právo. Jelikož vedlejší účastnice zapsala

předmětnou nemovitost do soupisu majetkové podstaty dlužnice společnosti PMC, stěžovatelka byla povinna předat jí její správu. Vedlejší účastnice tak inkasuje všechny příjmy od nájemců prostor v této nemovitosti.

22. Obecné soudy měly stěžovatelce odeprít přístup k soudu tím, že přepjatě formalisticky dovodily nedostatek subjektivní legitimace k podání žaloby pro zmatečnost a touto žalobou se věcně vůbec nezabývaly. I přes formální úspěch v řízení o určovací žalobě společnosti PMC přitom stěžovatelce mohla vzniknout újma, kterou je možné odstranit jen zrušením všech rozhodnutí napadených žalobou pro zmatečnost. Obecné soudy měly nesprávně dovodit, že překážka věci pravomocně rozsouzené, a potažmo důvod zmatečnosti podle § 229 odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu, je dána jen v případě, že dřívější pravomocné rozhodnutí a pozdější rozhodnutí napadené žalobou pro zmatečnost byla vydána v různých soudních řízeních. Stěžovatelka poukazuje i na § 229 odst. 4 občanského soudního řádu, podle něhož je důvodem zmatečnosti i vydání nesprávného rozhodnutí o odmítnutí odvolání. Bylo by v rozporu s účelem a smyslem žaloby pro zmatečnost, jestliže by vydání nesprávného rozhodnutí o odmítnutí odvolání pro opožděnost bylo důvodem zmatečnosti, zatímco projednání opožděně podaného odvolání by důvod zmatečnosti nezaložilo.

IV.

Průběh řízení před Ústavním soudem

23. K námitce stěžovatelky bylo usnesením ze dne 26. 11. 2020 č. j. IV. ÚS 3026/20-42 rozhodnuto, že soudce Pavel Rychetský není vyloučen z projednání a rozhodování této věci. V souvislosti s návrhem usnesení o spojení věcí, o němž rozhodovalo plénum Ústavního soudu, bylo usnesením ze dne 31. 8. 2021 č. j. IV. ÚS 3026/20-62 rozhodnuto, že soudkyně Kateřina Šimáčková je vyloučena z projednání a rozhodování o obou ústavních stížnostech stěžovatelky.

24. Soudce zpravodaj si pro účely tohoto řízení vyžádal spis vedený u městského soudu pod sp. zn. 20 C 230/96 a vyzval účastníky řízení a vedlejší účastnici řízení k vyjádření se k ústavním stížnostem.

25. Nejvyšší soud se samostatně vyjádřil ke každé z ústavních stížností. Ve vyjádření ze dne 20. 12. 2021, podepsaném předsedou senátu 30 Cdo, uvedl, že první ústavní stížnost byla podána předčasně, tedy před rozhodnutím dovolacího soudu o dovolání podaném ve věci žaloby pro zmatečnost. Dále upozornil na to, že v řízení o žalobě společnosti PMC byla stěžovatelka procesně úspěšná a ve své podstatě brojí jen proti odůvodnění rozhodnutí. Svou újmu dovozuje zřejmě od toho, že byl-li by rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 „obnoven“ a odvolání proti němu odmítnuto pro opožděnost, tento rozsudek by byl z důvodu, že byl vydán ještě před zahájením insolvenčního řízení, prospěšný v řízení o vylučovací žalobě. Nejvyšší soud nicméně vyjádřil pochybnost o významu vedeného řízení o ústavní stížnosti. I kdyby totiž byla zrušena řada předchozích rozhodnutí po více jak 10 let po vydání rozsudku, který se snaží stěžovatelka „obnovit“, jen stěží by to mohlo znamenat, že by tím byla zjištěna platnost či neplatnost právního úkonu s účinky zpětně k roku 2005 do doby před zahájením insolvenčního řízení, tedy že by se takovým rozhodnutím podařilo „vrátit čas zpátky“. Stěžovatelka má i nyní k dispozici možnost obrany v řízení o vylučovací žalobě. Nejvyšší soud se obšírně vyjádřil i k důvodu odmítnutí dovolání usnesením č. j. 30 Cdo 1058/2018-761, který spočíval v tom, že stěžovatelka nevymezila předpoklady přípustnosti dovolání,

ani neuvedla právní otázku, na níž měl záviset rozsudek krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697. Nesplnila-li stěžovatelka formální podmínky dovolání, které bylo z tohoto důvodu odmítnuto pro vady, znamená to, že řádně nevyčerpala všechny procesní prostředky, které zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje. Usnesení č. j. 30 Cdo 1058/2018-761 je z ústavněprávního hlediska přezkoumatelné pouze v tom ohledu, zda byly naplněny podmínky pro odmítnutí dovolání pro vady, k čemuž však stěžovatelka žádnou argumentaci neuvádí. Následné podání žaloby pro zmatečnost nemohlo zhojit skutečnost, že stěžovatelka v původním řízení řádně nevyčerpala dostupný opravný prostředek.

26. Druhé vyjádření Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2021, podepsané předsedou senátu 33 Cdo, se týkalo odmítnutí dovolání ve věci žaloby pro zmatečnost. Z povahy této žaloby jako opravného prostředku plyne, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím odvolacího soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech, lze-li ji odstranit zrušením napadeného rozhodnutí. Rozhodujícím je výrok soudního rozhodnutí, neboť existenci případné újmy na právech účastníka lze posuzovat jen z procesního hlediska, nikoli podle hmotného práva. Při tomto posuzování nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením napadeného rozhodnutí. V posuzované věci byla stěžovatelka v původním řízení o určovací žalobě zcela úspěšná, a tudíž nedisponovala aktivní legitimací k podání žaloby pro zmatečnost.

27. Krajský soud ve vyjádření ze dne 7. 12. 2021, podepsaném předsedkyní senátu 15 Co, odkázal na odůvodnění jeho usnesení č. j. 15 Co 111/2020-857. Ve sdělení ze dne 8. 12. 2021, podepsaném předsedou senátu 26 Co, nepovažoval za potřebné se k ústavním stížnostem vyjádřit.

28. Městský soud v Brně přípisem ze dne 9. 12. 2021 sdělil, že nevyužívá možnosti vyjádřit se k ústavním stížnostem.

29. Vedlejší účastnice ve vyjádření ze dne 17. 12. 2021 uvedla, že obě ústavní stížnosti jsou zjevně neopodstatněné. Ve výsledku stěžovatelka napadá stále dokola usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498, kterým byl zrušen rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287. Toto usnesení krajského soudu již bylo předmětem řádného přezkumu ze strany odvolacího soudu, který odmítl dovolání stěžovatelky. Stěžovatelka tak jen cyklicky kupí další a další řádné či mimořádné opravné prostředky, kdy stále používá ve výsledku jedinou argumentaci, a to nesouhlas se shora uvedeným rozhodnutím odvolacího soudu. Pokud by neustále dokola nepodávala neúčelné opravné prostředky a opakovaně nenavrhovala přerušování řízení o vyloučení věci z majetkové podstaty, insolvenční soud mohl již dávno řešit otázku vyloučení či nevyloučení předmětné nemovitosti z majetkové podstaty v řízení vedeném pod sp. zn. 40 Cm 4/2010. Stěžovatelka rozebírá primárně procesní otázku doručení či nedoručení rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, kterou ale již obecné soudy řádně vyřešily, když i odvolací soud odmítl dovolání stěžovatelky jako nepřípustné. V souladu se zákonem a soudní praxí bylo rozhodnuto i o její žalobě po zmatečnost.

30. S opakující se argumentací stěžovatelky týkající se doručování rozsudku ve věci samé vedlejší účastnice nesouhlasí. Odkazuje-li stěžovatelka v této souvislosti na některá soudní rozhodnutí, jde o odkazy nepřiléhavé. Odkazované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2007 sp. zn. 22 Cdo 3028/2006 řeší odlišnou situaci, v níž měl účastník

tehdejšího řízení možnost až do okamžiku vydání rozhodnutí ve věci samé řádně hájit svá práva a účastnit se jednání. Takovouto možnost společnost PMC v posuzované věci neměla. Opatrovnice této společnosti byla ustanovena, aniž by k tomu byly dány zákonné podmínky. Ke stěžejnímu soudnímu jednání dne 19. 1. 2005, na němž bylo prováděno dokazování mimo jiné listinami, o jejichž obsah se rozsudek opírá, byla předvolána pouze opatrovnice, která se nedostavila. Funkce opatrovnice nadto skončila nejpozději dne 4. 2. 2005 a opatrovnice proto nebyla oprávněna k převzetí písemného vyhotovení rozsudku. Společnosti PMC nebylo dáno právo řádně hájit své zájmy a jednat před soudem. Odlišnost věci, v níž bylo rozhodnuto usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3028/2006, se týká i náležitostí úředního záznamu, kterým měla být žalobci kopie rozsudku předána. V posuzované věci absentuje na kopii rozsudku potvrzení o její správnosti. Z úředního záznamu datovaného dnem 7. 4. 2005 plyne jednoznačně pouze to, že do spisu nahlížela Mgr. Milada Palečková, přičemž ve spisu je u záznamu této skutečnosti její skutečný podpis. Podpis stejné osoby však již nelze v žádném případě jednoznačně identifikovat i na té straně, kde je konstatováno vyhotovení fotokopií určitých listin. Úřední záznam ze dne 7. 4. 2005 nespĺňuje minimální náležitosti doručky podle § 50e odst. 2 a § 50f občanského soudního řádu. Převzetí stejnopisu písemného vyhotovení rozsudku nemá účinky doručení a lhůta k podání odvolání nezačala běžet.

31. Obecné soudy správně posoudily i aktivní legitimaci vedlejší účastnice jako insolvenční správkyně k podání odvolání a jeho včasnost. Oprávnění vedlejší účastnice vzniklo již okamžikem jejího ustanovení insolvenční správkyní společnosti PMC dne 31. 3. 2009 bez jakékoli nutné vazby na to, kdy byla předmětná nemovitost zapsána do majetkové podstaty. Pakliže vedlejší účastnice zjistila, že rozsudek vydaný v roce 2005 nebyl společnosti PMC nikdy řádně doručen a řízení tak dosud nebylo pravomocně skončeno, byla ze zákona jediné ona aktivně legitimovaná k tomu, aby odvolání do rozsudku podala. Naopak v době, kdy je na dlužníka prohlášen konkurs, tento ze zákona ztrácí aktivní legitimaci v řízeních o nárocích, které se týkají jeho majetku. Podal-li by odvolání sám dlužník, muselo by být odmítnuto pro nedostatek aktivní legitimace.

32. Soudce zpravodaj zaslal vyjádření účastníků a vedlejší účastnice řízení na vědomí stěžovatelce a k případné replice. Stěžovatelka této možnosti využila podáním ze dne 26. 1. 2022, v němž označila právní závěry senátu 30 Cdo za nesprávné a za projev naprosto flagrantního přepjatého formalismu. Odvolání vedlejší účastnice z roku 2010 proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 bylo zjevně opožděné a správně mělo být odmítnuto. Namísto toho bylo soudní řízení o určovací žalobě společnosti PMC v roce 2012 „obnoveno“ a včetně rozhodnutí o mimořádných opravných prostředcích trvalo až do roku 2021. Stěžovatelka napadla závěr obecných soudů o včasnosti odvolání vedlejší účastnice již v roce 2013 dovoláním. Protože Nejvyšší soud v usnesení č. j. 30 Cdo 1447/2014-543 v extrémním rozporu se zjištěným skutkovým stavem dovodil, že odvolání vedlejší účastnice bylo včasné a že k „doručení rozsudku do dispoziční sféry žalobkyně nedošlo“, v dalším řízení se obecné soudy námitkami stěžovatelky k této otázce již nezabývaly. Jediným soudem, který by se tak mohl zabývat otázkou včasnosti odvolání vedlejší účastnice proti rozsudku z roku 2005, byl Ústavní soud. Ústavní soud ale její v roce 2014 podanou ústavní stížnost odmítl usnesením sp. zn. III. ÚS 2643/14 jako předčasnou. Stěžovatelka tak byla nucena absolvovat mnohaleté soudní martyrium, zahrnující využití veškerých dostupných řádných i mimořádných opravných prostředků, třebaže ty v některých případech byly bezdůvodné (dovolání a žaloba pro zmatečnost), jen aby znovu získala možnost podat ústavní stížnost.

33. Podle stěžovatelky nelze přehlédnout, že ve věci byla úspěšná jen z procesního hlediska, a nikoli i po materiální stránce. Rozsudkem krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 se celý spor vrátil na úplný počátek, do stavu v roce 1996. V řízení o vylučovací žalobě stěžovatelky musí být znovu od nuly posuzováno, zda smlouva o převodu nemovitostí z roku 1996 je či není platná, a kdo je či není vlastníkem předmětné nemovitosti. V roce 2005 již přitom bylo po devítiletém soudním řízení pravomocně rozhodnuto, že stěžovatelka je výlučným vlastníkem předmětné nemovitosti (tehdy nemovitostí), a to právě z důvodu platnosti této smlouvy. Požadavek na vymezení právní otázky v dovolání byl pro stěžovatelku objektivně nesplnitelný. Napadený rozsudek (posuzováno izolovaně od toho, že vůbec neměl být vydán) byl totiž po právní stránce správný. Vedlejší účastnice neměla naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Stěžovatelka podala dovolání pouze proto, že byla nucena nejprve využít veškeré mimořádné opravné prostředky, aby se jí otevřela cesta k Ústavnímu soudu. Neobstojí ani tvrzení, že stěžovatelka má stále k dispozici obranu prostřednictvím vylučovací žaloby proti vedlejší účastnici. Své vlastnické právo k předmětné nemovitosti již bránila – a ubránila – v devítiletém soudním řízení, které bylo pravomocně ukončeno v roce 2005. Není přijatelné, že nyní musí absolvovat další soudní řízení.

34. Nelze souhlasit ani se závěrem senátu 30 Cdo, že zrušení napadených rozhodnutí by nemělo význam pro insolvenční řízení a že by tím nebyla zjištěna platnost či neplatnost právního úkonu s účinky zpětně před zahájení insolvenčního řízení. Stěžovatelka je přesvědčena, že budou-li napadená rozhodnutí zrušena, pak nepochybně „bude čas vrácen zpátky“ a bude platit závěr, že předmětný soudní spor o vlastnictví byl ukončen již v roce 2005 pravomocným rozhodnutím, jímž byla, byť jako předběžná otázka, zjištěna platnost kupní smlouvy k předmětné nemovitosti. Skutečnost, že od pravomocného skončení soudního řízení uplynulo téměř 17 let, není podstatná. V demokratickém právním státě nelze rezignovat na ochranu práv účastníků s poukazem na to, že v mezidobí uplynula spousta času. Napadená rozhodnutí, která vůbec neměla být vydána, musí být zrušena bez ohledu na to, jak dlouhá doba uplynula od jejich vydání. Bude-li potvrzeno, že již v roce 2005 bylo pravomocně rozhodnuto, že stěžovatelka je výlučným vlastníkem předmětné nemovitosti a že kupní smlouva je platným právním jednáním, měly by se tímto právním závěrem řídit i soudy, které budou rozhodovat o vylučovací žalobě stěžovatelky. Stěžovatelka je přesvědčena, že i kdyby ústavní stížnosti nebylo vyhověno, v řízení o vylučovací žalobě by nakonec byla úspěšná, s ohledem na dosavadní již tak neobhajitelnou délku soudního řízení a „rychlost“ práce obecných soudů by se však dočkala spravedlnosti a definitivního skončení soudních sporů s vedlejší účastnicí až za mnoho dalších let, během nichž nemá svůj majetek pod kontrolou, neboť jej „spravuje“ vedlejší účastnice.

35. K vyjádření senátu 33 Cdo stěžovatelka poznamenává, že závěr o nedostatku její aktivní legitimace k podání žaloby pro zmatečnost je správný. Celý spor je ovšem třeba vnímat ze širší perspektivy, kdy neústavnost rozhodnutí obecných soudů o žalobě pro zmatečnost je dána nikoli jejich obsahem, nýbrž tím, že tato rozhodnutí byla navzdory tomu, že soudní řízení bylo pravomocně skončeno již v roce 2005, vůbec vydána.

36. Stěžovatelka nakonec uvádí, že rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 byl společnosti PMC doručen prostřednictvím opatrovníka i prostřednictvím právního zástupce. Nepochybně tak byl doručen nejpozději v dubnu 2005, což vyplývá též z usnesení krajského soudu č. j. 14 Co 74/2007-111. Námitky vedlejší účastnice o formálních náležitostech úředního záznamu o předání fotokopie předmětného rozsudku

Mgr. Miladě Palečkové stěžovatelka odmítá jako účelové. Smyslem a účelem doručování soudních rozhodnutí účastníkům řízení je především zajistit, aby se tito mohli seznámit s jejich obsahem a v návaznosti na to se rozhodnout o svém dalším procesním postupu ve věci. Je-li tento smysl a účel naplněn, pak není podstatné, že nebylo doručováno formálně zcela v souladu se zněním relevantních právních předpisů. Společnost PMC nepochybně převzala rozsudek č. j. 20 C 230/96-287, seznámila se s jeho obsahem a následně proti němu podala žalobu pro zmatečnost. Nebýt toho, že se dokumenty o nahlížení Mgr. Palečkové do spisu městského soudu sp. zn. 20 C 230/96 a o převzetí fotokopie rozsudku ze soudního spisu „záhadně ztratily“, stěžovatelka by měla k dispozici jejich kopie a na „zmizení“ těchto dokumentů by se ani nepřišlo. S ohledem na očividnou snahu někoho tyto dokumenty „sprovodit ze světa“ považuje stěžovatelka uvedené dokumenty za stěžejní a nepochybný důkaz o tom, že Mgr. Milada Palečková do soudního spisu nahlížela a při tom převzala fotokopii předmětného rozsudku. Kdyby měl platit přepjatě formalistický výklad právní úpravy doručování zastávaný vedlejší účastníci, znamenalo by to obrovskou právní nejistotu v řadě soudních sporů. Ty by mohly být pro nedostatky doručení soudního rozhodnutí znovu otevřeny i po mnoha letech od jejich pravomocného skončení, byť se účastník s obsahem soudního rozhodnutí nepochybně seznámil a podnikl proti němu nějaké právní kroky.

37. Přestože stěžovatelka navrhla, aby se ve věci konalo ústní jednání, Ústavní soud neshledal, že by od ústního jednání bylo možné očekávat další objasnění věci. Podle § 44 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), proto rozhodl bez jeho nařízení.

38. O tom, zda věc má být projednána jako naléhavá ve smyslu § 39 zákona o Ústavním soudu, Ústavní soud samostatně nerozhodoval. Pro závěr o naléhavosti věci neshledal důvod navzdory tomu, že řízení o žalobě společnosti PMC bylo zahájeno již v roce 1996, předmětná nemovitost je od roku 2010 součástí majetkové podstaty společnosti PMC a podle tvrzení stěžovatelky může mít rozhodnutí o ústavní stížnosti význam pro rozhodnutí o její vylučovací žalobě. V první ústavní stížnosti stěžovatelka sama připustila, že ústavní stížnost může být posouzena jako nepřípustná a požádala o případné vyčkání na rozhodnutí o dovolání ve věci její žaloby pro zmatečnost. Následnému projednání obou ústavních stížností mimo pořadí pak bránila zejména složitost věci, kdy čas nezbytný k jejímu řádnému posouzení by beztak činil možnost jejich projednání mimo pořadí bezpředmětnou.

V.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

39. Ústavní soud konstatuje, že ústavní stížnosti [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu] nemají vady, které by bránily jejich projednání. U stěžovatelky je splněna i podmínka povinného zastoupení advokátem (§ 29 až 31 zákona o Ústavním soudu). Příslušnost Ústavního soudu je dána k projednání ústavních stížností jako celku s výjimkou částí, v nichž směřují proti již zrušenému rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-568. Je tomu tak z toho důvodu, že Ústavní soud není oprávněn zrušit již zrušené rozhodnutí.

V/a.

Oprávnění stěžovatelky k podání ústavních stížností (s přihlédnutím k tomu, že ve věci žaloby o určení byla z procesního hlediska úspěšnou stranou sporu)

40. Při posouzení návrhového oprávnění stěžovatelky nebylo možné přehlédnout, že rozsudkem krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 byla pravomocně zamítnuta žaloba vedlejší účastnice. Vystává proto otázka, zda tento rozsudek vůbec mohl zasáhnout do stěžovatelčinych ústavně zaručených základních práv a svobod, natožpak mít za následek jejich porušení. Nemohlo-li by k takovému zásahu objektivně dojít, byl by tím dán důvod odmítnutí ústavní stížnosti jako návrhu podaného někým zjevně neoprávněným podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížností totiž nelze brojit proti rozhodnutí, které do práv stěžovatele nezasahuje, a to ani v případě, že stěžovatel byl účastníkem řízení.

41. Ústavní soud se ve své dosavadní rozhodovací praxi opakovaně zabýval i ústavními stížnostmi, které směřovaly proti rozhodnutím, jimiž bylo rozhodnuto tak, že z procesního hlediska byl stěžovatel ve sporu úspěšný. Zpravidla o takovýchto ústavních stížnostech rozhodoval ve věcech, kdy stěžovatel napadl ústavní stížností určité rozhodnutí jako celek, ačkoli do jeho ústavně zaručených základních práv a svobod mohly zasáhnout jen některé z jeho výroků. Zbylé výroky, jež se stěžovatele buď vůbec netýkaly, nebo byly v jeho prospěch, byly v těchto případech napadeny spíše nedopatřením. Ústavní stížnosti byly v rozsahu, v němž směřovaly právě proti těmto výrokům, odmítnuty jako podané někým zjevně neoprávněným [např. náleze ze dne 17. 9. 2002 sp. zn. I. ÚS 645/2000 (N 110/27 SbNU 221), náleze ze dne 19. 1. 2005 sp. zn. II. ÚS 402/02 (N 11/36 SbNU 125), usnesení ze dne 19. 5. 2005 sp. zn. III. ÚS 697/04 (U 11/37 SbNU 739), náleze ze dne 1. 11. 2006 sp. zn. IV. ÚS 700/05 (N 201/43 SbNU 247), náleze ze dne 27. 4. 2009 sp. zn. IV. ÚS 2128/07 (N 98/53 SbNU 243), náleze ze dne 30. 6. 2020 sp. zn. II. ÚS 648/18], případně jako zjevně neopodstatněné [např. náleze ze dne 11. 10. 2004 sp. zn. IV. ÚS 538/03 (N 143/35 SbNU 21)].

42. Přesto nelze učinit kategorický závěr, že rozhodnutí, jehož výrok z procesního hlediska vyznívá ve prospěch účastníka řízení, jím nemůže být napadeno ústavní stížností za žádných okolností. V tomto ohledu nutno zdůraznit význam ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy jako ústavním pořádkem stanoveného procesního prostředku, který musí mít každý možnost účinně využít vždy, je-li orgány veřejné moci zasahováno do jeho ústavně zaručených základních práv a svobod. Předem přitom nelze vyloučit žádnou podobu tohoto zásahu. Ústavní soud již nálezem ve dvou případech zrušil rozhodnutí, u něhož sice stěžovatel byl z procesního hlediska úspěšnou stranou sporu, vzhledem k dalším okolnostem věci nicméně byl dán jiný důvod vyhovění jeho ústavní stížnosti, který otevíral cestu k tomu, aby stěžovatel dosáhl z jeho pohledu příznivějšího výsledku řízení [náleze ze dne 29. 3. 2016 sp. zn. IV. ÚS 3085/15 (N 52/80 SbNU 635), náleze ze dne 18. 9. 2018 sp. zn. IV. ÚS 3/18 (N 154/90 SbNU 503)]. Nutno dodat, že v obou případech byly takto napadeným rozhodnutím vytčeny nedostatky odůvodnění, zatímco v posuzované věci je zpochybňováno samotné vydání napadeného rozsudku z důvodu tvrzené neústavnosti zrušení původního rozhodnutí ve věci samé vydaného před zahájením insolvenčního řízení.

43. Uvedenou rozhodovací praxi Ústavního soudu lze shrnout tak, že je-li rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto, že z procesního hlediska byl stěžovatel ve sporu úspěšný, ústavní stížností napadeno jen formálně, bez další argumentace, zpravidla jako součást rozhodnutí sestávajícího z několika výroků, kdy ústavní stížnost vlastně obsahem směřuje

proti jiným jeho výrokům, pak takovéto ve prospěch stěžovatele vyznívající rozhodnutí zjevně není způsobilé zasáhnout do jeho základních práv a svobod a ústavní stížnost proti němu je podána zjevně neoprávněným navrhovatelem [§ 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu]. Tento závěr není zpochybněn tím, že v rozhodovací praxi někdy dochází k odmítání takovýchto ústavních stížností jako celku pro zjevnou neopodstatněnost [§ 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu], obzvláště je-li zřejmé, že ústavní stížnost jako celek nemůže být důvodná a z hlediska procesní ekonomie není nutné se podrobně vyjadřovat ke každému z napadených výroků zvlášť. Tvrdí-li však stěžovatel, že k zásahu do základního práva nebo svobody mělo dojít takovýmto rozhodnutím, a to s ohledem na jiné možné právní následky tohoto rozhodnutí, jejichž existence není zjevně vyloučena, je třeba, jsou-li splněny ostatní předpoklady řízení, se zabývat opodstatněností a případně i důvodností takovéto ústavní stížnosti.

44. V posuzované věci stěžovatelka spatřuje zásah do jejích základních práv a svobod v tom, že rozsudek krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697, kterým byl změněn rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-641, na rozdíl od původního rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, není založen na závěru o platnosti kupní smlouvy, a i kdyby jej obsahoval, byl vydán až po zahájení insolvenčního řízení dlužnice společnosti PMC, pročež s ním nejsou spojeny následky předvídané v § 232 insolvenčního zákona. Stěžovatelka ve své podstatě tvrdí, že nyní napadený rozsudek krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697, kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí žaloby na určení vlastnického práva k předmětné nemovitosti pro nedostatek naléhavého právního zájmu, nijak nezavazuje insolvenční soud, zatímco právní názor o platnosti kupní smlouvy vyslovený v odůvodnění dřívějšího rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, nebyl-li by tento rozsudek zrušen, by insolvenční soud zavazoval. Platnosti kupní smlouvy tak musí být posouzena znovu od počátku, tentokrát v řízení o vylučovací žalobě.

45. Ústavní soud učinil závěr, že uplatněná argumentace stěžovatelky neumožňuje odmítnout její ústavní stížnosti v této části jako podanou někým zjevně neoprávněným, jak by tomu bylo, kdyby stěžovatelka vůči rozhodnutí, kterým byla žaloba směřující proti ní zamítnuta, žádnou relevantní argumentaci nevznesla. Vypořádání této argumentace není triviální, nýbrž vyžaduje provést výklad některých zákonných ustanovení (včetně již zmíněného § 232 insolvenčního zákona) za účelem posouzení, zda případné nesprávné posouzení včasnosti odvolání mohlo vést k porušení základního práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, a bude-li odpověď kladná, pak i zda k zamítnutí žaloby společnosti PMC došlo pravomocně až rozsudkem krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 ve spojení s rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-641, nebo již rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-287.

46. Závěrem této části Ústavní soud dodává, že u jiných napadených rozhodnutí než u rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 a jím změněného rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-641 nejsou o návrhovém oprávnění stěžovatelky žádné pochybnosti.

V/b.

Přípustnost ústavních stížností (s přihlédnutím k tomu, že ústavní stížnost směřuje i proti kasačním rozhodnutím obecných soudů)

47. Dále se Ústavní soud zabýval přípustností ústavních stížností. Stěžovatelka podala postupně dvě ústavní stížnosti, které se co do stížnostního žádání odlišovaly pouze tím, že druhá ústavní stížnost (nad rámec první) směřovala i proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890 (odmítnutí dovolání ve věci žaloby pro zmatečnost). Druhá ústavní stížnost je v části, v níž směřuje proti ostatním v záhlaví uvedeným rozhodnutím, nepřípustná podle § 35 odst. 2 zákona o Ústavním soudu z důvodu, že Ústavní soud v téže věci již jednal (překážka litispendence).

48. Přípustnost první ústavní stížnosti a ve zbylém rozsahu i druhé ústavní stížnosti je bez dalšího dána u rozhodnutí vydaných v řízení o žalobě pro zmatečnost stěžovatelky (usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890, usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 111/2020-857 a usnesení městského soudu č. j. 20 C 230/96-837) a u usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1058/2018-761, kterým bylo odmítnuto její dovolání proti rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697. Stěžovatelka zjevně neměla k dispozici další zákonné procesní prostředky k ochraně jejího práva proti uvedeným rozhodnutím ve smyslu § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu.

49. U rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 nelze odhlédnout od toho, že dovolání stěžovatelky proti němu bylo odmítnuto pro nedostatek zákonem stanovených povinných náležitostí, jež nebyl odstraněn před uplynutím lhůty k podání dovolání. Tato skutečnost by sama o sobě měla vést k závěru o nepřípustnosti ústavní stížnosti v této části [v podrobnostech lze odkázat na stanovisko pléna ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16 (ST 45/87 SbNU 905; 460/2017 Sb.)]. V posuzované věci však bylo třeba zohlednit, že stěžovatelka se dovoláním domáhala zrušení napadeného rozsudku z důvodu, že neměl být vůbec vydán, neboť došlo k neústavnímu zrušení původního rozsudku na základě opožděně podaného odvolání. Již s ohledem na tuto uplatněnou argumentaci dovolání nebylo účinným procesním prostředkem k ochraně práva stěžovatelky a přípustnost ústavní stížnosti (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*) proti tomuto rozsudku nebyla podmíněna jeho vyčerpáním. Stěžovatelka dovoláním ostatně vůbec nerozporovala právní závěry obsažené v napadeném rozsudku. Dovoláním napadený rozsudek krajského soudu nezávisel na posouzení včasnosti dříve podaného odvolání, o němž bylo rozhodnuto již usnesením krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498, a stěžovatelka proto ani nemohla k uplatněné argumentaci formulovat některý z předpokladů přípustnosti dovolání, jež jsou uvedeny v § 237 občanského soudního řádu. První ústavní stížnost v této části není nepřípustná. Stejný závěr se uplatní i v její části směřující proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-641, který byl rozsudkem krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 změněn.

50. Nepřípustnost ústavní stížnosti podle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu je zásadně dána u kasačního rozhodnutí. Protože se tímto rozhodnutím řízení nekončí, nejde o rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon poskytuje stěžovateli k ochraně jeho práva. Místo toho se jím otevírá prostor k ochraně práv účastníků řízení v pokračujícím řízení. Jsou-li ústavní stížností rozporovány „pouze“ právní závěry obsažené v kasačním rozhodnutí, jež zavazuje soudy nižšího stupně v dalším řízení, pak lze účinnou ochranu ústavně zaručených základních práv a svobod dosáhnout již zrušením toliko navazujících rozhodnutí obecných soudů s tím, že v případě kolize bude mít právní názor vyslovený v nálezu Ústavního soudu přednost před právním názorem

vysloveným v předchozím, byť formálně nezrušeném kasačním rozhodnutí [nález ze dne 4. 3. 2004 sp. zn. IV. ÚS 290/03 (N 34/32 SbNU 321)]. Je-li tomu tak, není přezkum kasačního rozhodnutí nezbytný.

51. Jinak je tomu ale za situace, kdy námitky směřují k samotnému řízení o procesním prostředku, v němž bylo vydáno kasační rozhodnutí (např. vůči posouzení včasnosti či přípustnosti tohoto prostředku), tedy vůči takovým procesním pochybením, jejichž odstranění nelze docílit jinak než zrušením uvedeného rozhodnutí [srov. nález ze dne 21. 2. 2012 sp. zn. Pl. ÚS 29/11 (N 34/64 SbNU 361; 147/2012 Sb.) body 28 až 30]. V takovém případě lze připustit výjimku z nepřípustnosti ústavní stížnosti proti kasačnímu rozhodnutí. Vždy je ale třeba zkoumat, zda takovéto pochybení mohlo mít vliv na výsledek řízení, přičemž ústavní stížnost lze proti kasačnímu rozhodnutí podat až poté, co bylo řízení jako celek skončeno [srov. též nález ze dne 23. 8. 2012 sp. zn. II. ÚS 561/12 (N 144/66 SbNU 191), nález ze dne 18. 9. 2012 sp. zn. II. ÚS 2371/11 (N 159/66 SbNU 373), nález ze dne 23. 4. 2013 sp. zn. IV. ÚS 1783/11 (N 64/69 SbNU 197) nebo nález ze dne 22. 1. 2019 sp. zn. II. ÚS 752/18 (N 10/92 SbNU 119)].

52. Tato východiska umožňují závěr, že první ústavní stížnost je přípustná v rozsahu, v němž směřuje proti usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498. Právě tímto usnesením byl zrušen rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, jehož „obživnutí“ se stěžovatelka domáhá. Podstata argumentace stěžovatelky přitom spočívá právě v nesprávném posouzení včasnosti odvolání, což je námitka, kterou lze posuzovat jen při přezkumu tohoto kasačního rozhodnutí. Ze stejného důvodu je první ústavní stížnost nyní přípustná i vůči usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1447/2014-543, kterým bylo odmítnuto dovolání stěžovatelky vůči uvedenému kasačnímu rozhodnutí. V tomto dovolání bylo možné (a stěžovatelka to také učinila) účinně uplatnit námitku nesprávného posouzení včasnosti odvolání. Tímto usnesením Nejvyššího soudu, které bylo pouze jedním z procesních rozhodnutí vydaných v tomto řízení, nicméně nebylo skončeno řízení o určovací žalobě společnosti PMC, a tudíž proti němu nebylo možné podat ústavní stížnost dříve (srov. usnesení sp. zn. III. ÚS 2643/14 nebo usnesení ze dne 6. 11. 2014 sp. zn. III. ÚS 3352/14).

53. Uvedené podmínky přezkumu kasačního rozhodnutí naopak nejsou splněny u usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 311/2015-611, kterým byl zrušen rozsudek městského soudu č. j. 20 Co 230/96-568. Včasnost odvolání proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 nebyla řešena v tomto rozhodnutí, nýbrž v dřívějším usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498, a právě jen zrušení tohoto dřívějšího rozhodnutí by mohlo vést k odstranění stěžovatelkou tvrzeného neústavního stavu. Na druhé straně zrušení usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 311/2015-611 by dosažení tohoto výsledku bránilo z toho důvodu, že jeho následkem by bylo „obživnutí“ již zrušeného rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-568, který by ale nemohl existovat vedle původního rozsudku č. j. 20 C 230/96-287, o jehož „obživnutí“ stěžovatelka usiluje v první řadě. První ústavní stížnost proti usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 311/2015-611 je proto nepřípustná.

54. Nepřípustnost první ústavní stížnosti je nakonec dána také v části směřující proti usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 38/2012-397. Tímto usnesením bylo zrušeno usnesení č. j. 20 C 230/96-360, kterým městský soud původně odmítl odvolání stěžovatelky proti rozsudku č. j. 20 C 230/96-287 jako opožděné. K novému posouzení včasnosti tohoto odvolání ovšem plně postačuje případné zrušení usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498. Krajský soud by v případě nového posouzení této otázky

byl vázán právním názorem Ústavního soudu, a nikoli svým právním názorem vysloveným v usnesení č. j. 15 Co 38/2012-397. Výše vymezená výjimka z nepřijatelnosti ústavní stížnosti směřující proti kasačnímu rozhodnutí se v tomto případě neuplatní.

V/c.

Posouzení včasnosti ústavních stížností

55. Ústavní soud považuje za zřejmé, že druhá ústavní stížnost byla podána v zákonné lhůtě 2 měsíců podle § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu v části, v níž směřuje vůči usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890 (odmítnutí dovolání ve věci žaloby pro zmatečnost). V souladu s § 72 odst. 4 zákona o Ústavním soudu byla zároveň zachována lhůta i vůči usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 111/2020-857 a usnesení městského soudu č. j. 20 C 230/96-837. Z těchto skutečností však ještě nelze dovozovat včasnost ústavní stížnosti i vůči ostatním napadeným rozhodnutím.

56. Lhůtu k podání ústavní stížnosti proti rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 nelze odvíjet od doručení usnesení Nejvyššího soudu ve věci žaloby pro zmatečnost, neboť ta nebyla zákonným procesním prostředkem k ochraně práva, který by měla stěžovatelka vůči tomuto rozsudku k dispozici. Žalobou pro zmatečnost nelze napadnout ani dřívější kasační rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo k odvolání vedlejší účastnice zrušeno dřívější rozhodnutí městského soudu, o jehož „obživení“ stěžovatelka usiluje. Současně ale při posouzení včasnosti nelze přehlédnout, že stěžovatelka podala proti rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 (jí doručenému dne 11. 9. 2017) včasnou ústavní stížnost již dne 10. 11. 2017. Ústavní soud ji sice z důvodu současně podané žaloby pro zmatečnost usnesením sp. zn. I. ÚS 3528/17 odmítl pro nepřijatelnost jako předčasnou, tato skutečnost ale nemůže jít k tíži stěžovatelky, bylo-li posléze postaveno najisto, že žaloba pro zmatečnost nebyla posledním procesním prostředkem k ochraně práva ve smyslu § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu. Podala-li stěžovatelka za této situace ústavní stížnost proti rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 ve lhůtě odvíjející se od doručení usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890 (odmítnutí dovolání ve věci žaloby pro zmatečnost), je třeba tuto ústavní stížnost považovat za včasnou. Tento závěr se uplatní i u částí ústavní stížnosti směřujících proti rozhodnutím, která rozsudku krajského soudu předcházela, a ústavní stížnost proti nim nebyla shledána nepřijatelnou. Včasnost ústavní stížnosti proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1447/2014-543 a usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498 lze dovozovat obdobným způsobem s ohledem na to, že dřívější včasná ústavní stížnost stěžovatelky byla jako předčasná odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením sp. zn. III. ÚS 2643/14.

57. Včasnost ústavní stížnosti je dána i v té její části, v níž směřuje proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1058/2018-761. Žaloba pro zmatečnost nebyla opravným prostředkem proti tomuto usnesení Nejvyššího soudu, nelze však přehlédnout, že stěžovatelka již dne 29. 1. 2019 napadla uvedené usnesení dovolacího soudu (včasnou) ústavní stížností, o níž bylo původně vedeno řízení pod sp. zn. I. ÚS 374/19. Tato ústavní stížnost byla dne 26. 11. 2019 (po spojení věcí) odmítnuta usnesením sp. zn. I. ÚS 3528/17 jako nepřijatelná z důvodu, že ve věci byla podána žaloba pro zmatečnost a bylo třeba vyčkat na výsledek řízení o ní. Ani v tomto případě nemůže jít postup Ústavního soudu k tíži stěžovatelky a musí jí být zajištěn přístup k Ústavnímu soudu, podala-li

novou ústavní stížnost ve lhůtě odvíjející se od konečného rozhodnutí ve věci žaloby pro zmatečnost.

VI.

Vlastní posouzení

58. Pro účely dalšího posouzení Ústavní soud shrnuje, že ústavní stížnosti nesplňovaly procesní předpoklady stanovené zákonem o Ústavním soudu v rozsahu, v němž první ústavní stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 311/2015-611, rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-568 a usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 38/2012-397 a druhá ústavní stížnosti vůči všem napadeným rozhodnutím s výjimkou usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890. Ve zbylých částech bylo možné přistoupit k posouzení jejich opodstatněnosti, případně důvodnosti. Lze jen připomenout, že v řízení o ústavních stížnostech [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu] Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) přezkoumává rozhodnutí či postup orgánů veřejné moci jen z toho hlediska, zda jimi nedošlo k porušení ústavně zaručených základních práv a svobod.

VI/a.

Napadená rozhodnutí ve věci žaloby pro zmatečnost

59. Ústavní soud předně neshledal žádné pochybení v závěrech usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 111/2020-857 a usnesení městského soudu č. j. 20 C 230/96-837, kterými bylo odůvodněno zamítnutí žaloby pro zmatečnost. Stěžovatelka jako žalovaná nemohla brojit žalobou pro zmatečnost proti rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žaloba směřující proti ní. Stejně tak nemohl překážku věci rozsouzené podle § 159a odst. 4 občanského soudního řádu jako jeden z důvodů zmatečnosti založit již zrušený rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, byť by včasnost odvolání, k němuž byl tento rozsudek usnesením krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498 zrušen, byla sporná. Nic nelze vytknout ani usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890, které posouzením přípustnosti dovolání podle § 237 občanského soudního řádu přisvědčilo uvedeným závěrům (u námitky existence překážky věci rozsouzené tak učinilo poukazem na právní závěry obsažené v usneseních Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1058/2018-761 a 30 Cdo 1447/2014-543). Žádným z těchto rozhodnutí nebylo porušeno základní právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, ani jiné její ústavně zaručené základní právo nebo svoboda.

VI/b.

Napadené usnesení o dovolání proti zamítavému rozsudku krajského soudu

60. Pochybení se Nejvyšší soud nedopustil ani odmítnutím dovolání usnesením č. j. 30 Cdo 1058/2018-761 z důvodu, že nebyly splněny jeho povinné obsahové náležitosti podle § 241a odst. 2 občanského soudního řádu. Konkrétně v něm nebylo vymezeno, v čem stěžovatelka spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání podle § 237 občanského soudního řádu. K důvodům odmítnutí dovolání bylo vše podstatné uvedeno již v odůvodnění tohoto rozhodnutí a tyto závěry Nejvyššího soudu stěžovatelka nijak nerozporuje a lze na ně v plné míře odkázat. Dovoláním napadený rozsudek krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 nezávisel na posouzení včasnosti odvolání proti rozsudku

městského soudu č. j. 20 C 230/96-287, která byla řešena v jiném dřívějším rozhodnutí, a tudíž v dovolání nebylo možné námitku směřující k tomuto posouzení vůbec uplatnit. Ani u tohoto napadeného usnesení tak není opodstatněný závěr o porušení některého z ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatelky.

VI/c.

*Napadený zamítavý rozsudek krajského soudu a rozhodnutí jemu předcházející
(materiální přístup k doručování soudních písemností)*

61. Pro posouzení zbylých napadených rozhodnutí z hlediska možného porušení základního práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny jsou rozhodné dvě otázky. Předně jde o to, zda by případné „obživení“ rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 znamenalo pro stěžovatelku příznivější postavení, a to zejména v tom ohledu, že insolvenční soud by při rozhodování o vylučovací žalobě byl vázán právním závěrem o platnosti kupní smlouvy uzavřené dne 25. 3. 1996. Tento závěr vyslovil městský soud v odůvodnění uvedeného rozsudku, neboť platnost kupní smlouvy byla předběžnou otázkou, na které záviselo určení vlastnického práva společnosti PMC. Při neexistenci rozdílu mezi právními účinky tohoto rozsudku a posléze vydaného rozsudku krajského soudu č. j. 20 C 230/96-641 ve spojení s jím změněným rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-641 by ani případné nesprávné posouzení včasnosti odvolání nemělo z hlediska výsledku řízení jako celku vůči stěžovatelce nepříznivé následky. Pokud by ale takovýto rozdíl existoval, Ústavní soud by musel posoudit druhou rozhodnou otázku, zda vedlejší účastnice podala odvolání proti tomuto rozsudku v zákonné lhůtě.

62. K první otázce Ústavní soud konstatuje, že v posuzované věci nepovažuje za významný poukaz stěžovatelky na § 232 insolvenčního zákona. Toto ustanovení stanoví, že byla-li neplatnost právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka zjištěna rozhodnutím soudu, které nabylo právní moci před zahájením insolvenčního řízení, považuje se právní úkon, jehož se rozhodnutí týká, za neplatný i v insolvenčním řízení. Rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 ovšem nebyla zjištěna neplatnost kupní smlouvy ze dne 25. 3. 1996, nýbrž její platnost, což je zjištění, u něhož se závaznost vyplývající z § 232 insolvenčního zákona neuplatní.

63. Zároveň je ale třeba uvést, že vůči rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 je bez významu i § 231 insolvenčního zákona, podle něhož insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění (odstavec 1). V průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud (odstavec 2). Uvedený rozsudek byl vydán před zahájením insolvenčního řízení, a tedy došlo-li by k jeho „obživení“, insolvenční soud jím bude vázán jako jakýmkoli jiným pravomocným rozhodnutím, na které § 231 insolvenčního zákona nedopadá. Výrok tohoto rozsudku, kterým došlo k zamítnutí žaloby společnosti PMC na určení vlastnického práva k předmětné nemovitosti, a to na skutkovém základě, který zahrnuje okolnosti vztahující se k uzavření kupní smlouvy ze dne 25. 3. 1996, by tak mohl zavazovat insolvenční soud podle § 159a odst. 3 občanského soudního řádu.

64. Ústavní soud v posuzované věci nepřezkoumává rozhodnutí, v němž by byla posuzována závaznost případného „obživlého“ rozsudku městského soudu č. j. 20 C

230/96-287, a sám nemůže k této otázce v předstihu zaujímat jakékoli konečné stanovisko pro řízení o vylučovací žalobě stěžovatelky. V tuto chvíli posuzuje pouze to, zda z hlediska stěžovatelky lze uvedený rozsudek považovat za příznivější než posléze vydaný rozsudek krajského soudu č. j. 20 C 230/96-641 ve spojení s jím změněným rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-641, přičemž pro tento závěr postačuje zjištění, že vázanost insolvenčního soudu rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 ve výše uvedeném smyslu přichází v úvahu. Podle Ústavního soudu je tato podmínka splněna. Pochybení při posouzení včasnosti odvolání vedlejší účastnice proti tomuto rozsudku se mohlo promítnout do právní sféry stěžovatelky takovým způsobem, že ochranu jejího základního práva bylo možné účinně poskytnout právě a jen zrušením tohoto kasačního usnesení č. j. 26 Co 560/2012-498. Nešlo jen o to, že se prodloužila délka řízení (což lze kompenzovat prostřednictvím náhrady nákladů řízení a při pochybení státu zadostiučiněním za nepřiměřenou délku řízení). Následkem tohoto pochybení mělo být také zrušeno již pravomocné rozhodnutí, které by z důvodu jeho vydání před zahájením insolvenčního řízení zavazovalo insolvenční soud právním závěrem, že společnost PMC není vlastníkem předmětné nemovitosti. Bylo tak možné zabývat se druhou předestřenou otázkou, a to včasností odvolání.

65. Ustanovení čl. 36 odst. 1 Listiny zaručuje každému možnost domáhat se svého práva u nezávislého a nestranného soudu (a ve stanovených případech u jiného orgánu), avšak pouze pod podmínkou, že se tak stane „stanoveným postupem“. Pod tento postup nutno podřadit i požadavek včasného uplatnění procesního prostředku k ochraně práva, tedy jeho podání v zákonné lhůtě k tomu určené. Nesprávné posouzení splnění této podmínky, jež by mělo za následek odmítnutí řádně a včas podaného návrhu, který by jinak mohl být věcně projednán (tj. u něhož by absentoval jiný důvod odmítnutí či zastavení řízení o něm, jehož posouzení by nezáviselo na uvážení soudu, který o něm rozhoduje), by mělo vůči osobě, která jej podala, bez dalšího za následek odepření přístupu k soudu, a tím odepření spravedlnosti [srov. náleze ze dne 6. 6. 2007 sp. zn. I. ÚS 750/06 (N 93/45 SbNU 335), náleze ze dne 5. 12. 2013 sp. zn. III. ÚS 281/12 (N 210/71 SbNU 477) nebo náleze ze dne 15. 3. 2016 sp. zn. III. ÚS 681/16 (N 45/80 SbNU 555), body 12 a 13]. K porušení základního práva na soudní ochranu ale může dojít i nesprávným posouzením včasnosti uplatnění procesního prostředku, které by bylo ve prospěch toho, kdo jej podal. Jeho věcné projednání ale nebude zasahovat do základního práva navrhovatele, nýbrž jiného účastníka řízení, v jehož prospěch by naopak bylo odmítnutí tohoto prostředku a který mohl s ohledem na marné uplynutí lhůty spoléhat, že stav předcházející podání tohoto prostředku zůstane zachován [obdobně srov. náleze ze dne 11. 2. 2020 sp. zn. III. ÚS 2478/18 (N 23/98 SbNU 299), v němž šlo o nesprávné posouzení předpokladů přípustnosti dovolání podaného jiným účastníkem řízení].

66. Stěžovatelka namítá nesprávné posouzení včasnosti odvolání vedlejší účastnice proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287. Podle jejího názoru krajský soud ve svém usnesení č. j. 26 Co 560/2012-498 shledal toto odvolání, jež bylo podáno v roce 2010, včasným navzdory tomu, že v mezidobí již odvoláním napadený rozsudek nabyl právní moci. Ústavní soud tak musel přezkoumat příslušné závěry krajského soudu o včasnosti odvolání vedlejší účastnice, a to především pokud jde o počátek příslušné zákonné lhůty, který se odvíjel od doručení rozsudku městského soudu. Východiskem posouzení byla právě skutková zjištění krajského soudu, která se týkala doručování společnosti PMC.

67. Jak vyplývá z usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2021-498 a z příslušného spisu, stejnopis rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 byl doručován

společnosti PMC prostřednictvím její opatrovnice, která jej převzala dne 25. 2. 2005. Toto doručení bylo nicméně neúčinné. Poté, co dne 24. 2. 2003 zanikla funkce jednatele této společnosti, stále trvalo její právní zastoupení advokátem JUDr. Boleslavem Pospíšilem, jemuž mělo být v tomto období doručováno. Dne 4. 2. 2005 pak byl jmenován nový jednatel společnosti PMC, čímž zanikl důvod ustanovení opatrovnice. Rozsudek městského soudu nebyl doručen ani uvedenému advokátovi, ani novému jednatele. Krajský soud dále zjistil, že dne 22. 3. 2005 byla tímto novým jednatelem udělena plná moc advokátovi JUDr. Milanovi Kružíkovi, CSc. k zastupování společnosti PMC v řízení vedeném před městským soudem o žalobě pro zmatečnost pod sp. zn. 20 C 170/2005, tato plná moc však byla použitelná i pro řízení vedené před městským soudem pod sp. zn. 20 C 230/96. Uvedený advokát zmocnil k provádění úkonů při zastupování společnosti PMC koncipientku Mgr. Miladu Palečkovou. Plná moc byla doručena městskému soudu nejpozději dne 2. 5. 2005 společně se žalobou pro zmatečnost.

68. Stěžovatelka předložila krajskému soudu úřední záznam ze dne 7. 4. 2005 o nahlédnutí Mgr. Milady Palečkové do spisu a úřední záznam o tom, že jí byly předány fotokopie listin ze spisu vyhotovených, mimo jiné fotokopie odvoláním vedlejší účastnice napadeného rozsudku, tedy kopie listin, které měly být v minulosti obsahem spisové dokumentace ve věci vedené pod sp. zn. 20 C 230/96. Krajský soud měl za prokázané, že Mgr. Milada Palečková obdržela „prostou“ kopii rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 a že se seznámila s jeho obsahem. Tato kopie ovšem nebyla stejnopisem písemného vyhotovení rozsudku, s jehož převzetím by bylo možné spojovat účinky doručení a tím i počátek běhu lhůty pro podání odvolání (§ 204 odst. 1, § 158 odst. 2 občanského soudního řádu). Tato kopie neměla nezbytné náležitosti stejnopisu rozsudku, například podpis osoby odpovědné za správnost stejnopisu či otisk kulatého razítka soudu (§ 22 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, § 17 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org., kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, ve znění účinném k 7. 4. 2005). Těchto skutečností si měl být vědom i příslušný pracovník městského soudu, který pořídil úřední záznam o předání fotokopie rozsudku, a nikoli doručenkou ve smyslu § 50e odst. 2 a § 50f občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2005. Pro úplnost je třeba dodat, že nebylo postaveno najisto, zda Mgr. Milada Palečková v souvislosti s nahlížením do spisu dne 7. 4. 2005 předložila městskému soudu plnou moc (ve spisu obsažena nebyla). Touto otázkou se krajský soud dále nezabýval, neboť podle jeho názoru stejně k doručení nedošlo.

69. Ústavní soud podotýká, že podle výše uvedených zjištění krajského soudu právním zástupcem společnosti PMC zmocněná koncipientka obdržela „prostou“ kopii rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 a seznámila se s jeho obsahem, načež tento právní zástupce podal jménem společnosti PMC žalobu pro zmatečnost, tedy mimořádný opravný prostředek, který lze podat jen proti pravomocnému rozhodnutí. Právní zástupce společnosti PMC patrně vycházel z předpokladu, že rozsudek městského soudu již byl v minulosti doručen a nabyl právní moci, a sám proto nežádal doručení jeho stejnopisu. Prostřednictvím právního zástupce zároveň společnost PMC musela být seznámena s obsahem tohoto rozsudku, přičemž nebylo nijak rozporováno, že by se obsah jeho „prosté“ kopie jakkoli lišil od jeho originálu. Ústavní soud si je vědom toho, že tato „prostá“ kopie patrně neobsahovala náležitosti stejnopisu plynoucí z podzákoného právního předpisu, musel si však položit otázku, zda tento nedostatek brání závěru o doručení předmětného rozsudku, byla-li společnost PMC mimo jakoukoli pochybnost seznámena s obsahem rozsudku a měla tak možnost uplatnit vůči němu zákonné procesní

prostředky k ochraně jejích práv. Dospěl přitom k závěru, že za daných okolností k doručení došlo.

70. Krajskému soudu lze vytknout, že při posuzování doručení rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 nezohlednil, že zákonná pravidla doručování nejsou samoúčelná, nýbrž slouží ochraně procesních práv účastníka řízení, který musí mít při výkonu svých práv a povinností, a to i procesní povahy, jistotu o obsahu doručovaného rozhodnutí. Při posuzování, zda došlo k řádnému doručení, nutno uplatňovat materiální přístup, pro nějž je podstatné, že se adresát mohl s obsahem doručované písemnosti seznámit, a bylo tak zachováno jeho základní právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. nálezy ze dne 11. 7. 2017 sp. zn. II. ÚS 1577/16 (N 120/86 SbNU 79), bod 14, nebo nálezy ze dne 9. 4. 2019 sp. zn. III. ÚS 3851/18 (N 57/93 SbNU 257), bod 14]. Specifikem posuzované věci je, že společnost PMC se nejenže prokazatelně seznámila s rozsudkem městského soudu a získala jeho kopii, ale tento rozsudek v přesvědčení o jeho právní moci dokonce napadla žalobou pro zmatečnost, o níž bylo vedeno samostatné řízení. Závěr, že rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96 nebyl doručen společnosti PMC, se v tomto kontextu jeví absurdním. Proběhlo-li před podáním odvolání vedlejší účastnicí řízení o žalobě pro zmatečnost společnosti PMC, aniž by v jeho průběhu tato společnost jakkoli zpochybňovala, že jí byl rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 doručen, nebo že měla možnost seznámit se s jeho obsahem, pak za situace, kdy bylo v řízení prokázáno i seznámení se společností PMC s tímto rozsudkem (obdržení jeho „prosté“ kopie při nahlížení do spisu) ještě před podáním žaloby pro zmatečnost, bylo možné učinit závěr, že jí byl rozsudek doručen a byl pravomocný. Zpochybnění doručení rozsudku městského soudu krajským soudem za těchto okolností nesloužilo ochraně práv společnosti PMC či vedlejší účastnice. Místo toho narušilo právní jistotu stěžovatelky ohledně výsledku řízení. Nelze přehlížet, že odvíjí-li se od doručení rozhodnutí možnost uplatnění opravného prostředku, pak se nesprávné posouzení okamžiku doručení netýká jen práv účastníka řízení, který tento opravný prostředek uplatňuje, ale i jiného účastníka řízení, který může být rozhodnutím o opravném prostředku dotčen na svých právech.

71. Pro účely ústavněprávního posouzení věci je rozhodný závěr, že společnosti PMC byl rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287 doručen před podáním žaloby pro zmatečnost, a tudíž odvolání vedlejší účastnice jako insolvenční správkyne společnosti PMC podané přibližně 5 let po vydání tohoto rozsudku a 2 roky po skončení řízení o žalobě pro zmatečnost mělo být odmítnuto jako opožděné. Protože se tak nestalo, usnesením krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498, kterým bylo odvolání shledáno podaným včas, bylo porušeno základní právo stěžovatelky jako žalované na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Posouzení porušení některého z dalších ústavně zaručených základních práv a svobod, která měla být podle tvrzení stěžovatelky porušena, považuje Ústavní soud s ohledem na již učiněné závěry za nadbytečné. Stejně tak se nebylo třeba zabývat tvrzeným porušením Ústavy, pokud jde o institucionální pravidla fungování soudní moci (čl. 96 odst. 1 Ústavy), která nezakládají konkrétním jednotlivcům žádná ústavně zaručená základní práva [např. nálezy ze dne 29. 5. 1997 sp. zn. III. ÚS 31/97 (N 66/8 SbNU 149)].

72. Uvedený závěr o porušení základního práva dopadá i na usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1447/2014-543, kterým bylo odmítnuto dovolání proti usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498 a v němž se Nejvyšší soud zabýval předmětnou otázkou doručení. Současně je třeba uvedený závěr vztáhnout i na rozsudek krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 a rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-641. Posledně

uvedená rozhodnutí by v případě správného posouzení včasnosti odvolání nebyla vůbec vydána a jejich existence brání tomu, aby byla v posuzované věci poskytnuta účinná ochrana základnímu právu stěžovatelky. Bez jejich zrušení nemůže dojít ke zrušení kasačního usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498, jehož následkem přestane být zrušen (neboli „obživne“) rozsudek městského soudu č. j. 20 C 230/96-287. Nález Ústavního soudu nesmí vést ke vzniku stavu, kdy v rozporu s principem právní jistoty budou existovat dvě pravomocná meritorní rozhodnutí vydaná ve stejném řízení. Závěr o porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatelky uvedenými rozsudky činí Ústavní soud navzdory tomu, že žádný z nich se otázkou doručování nezabýval, neboť na této procesní otázce nezávisel. Nic nelze vytknout ani závěru krajského soudu vyslovenému v rozsudku č. j. 26 Co 262/2016-697, že po zahájení insolvenčního řízení vedlejší účastnice neměla naléhavý právní zájem na určení vlastnického práva společnosti PMC k předmětné nemovitosti.

VII. Závěr

73. Ústavní soud uzavírá, že shledal první ústavní stížnost stěžovatelky částečně důvodnou, a to jde-li o tvrzený zásah do jejího základního práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny rozsudkem krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697, rozsudkem městského soudu č. j. 20 C 230/96-641, usnesením Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1447/2014-543 a usnesením krajského soudu č. j. 26 Co 560/2012-498. Podle § 82 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu proto částečně vyhověl její první ústavní stížnosti (výrok I) a podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu tato rozhodnutí zrušil (výrok II).

74. Ve zbývajících částech Ústavní soud ústavní stížnosti odmítl, a to podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu v části druhé ústavní stížnosti, která směřovala proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 3637/2020-890, a v části první ústavní stížnosti, která směřovala proti usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 111/2020-857, usnesení městského soudu č. j. 20 C 230/96-837 a usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1058/2018-761, jako zjevně neopodstatněnou, podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu v části první ústavní stížnosti směřující proti usnesení krajského soudu č. j. 26 Co 311/2015-611 a usnesení krajského soudu č. j. 15 Co 38/2012-397, jakož i ve zbylé části druhé ústavní stížnosti jako nepřijatelnou, a podle § 43 odst. 1 písm. d) zákona o Ústavním soudu v části první ústavní stížnosti směřující proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-568 pro nepřislušnost k jejímu projednání (výrok III).

75. Rozhodnutí soudů, ve vztahu k nimž byla ústavní stížnost shledána zjevně neopodstatněnou, Ústavní soud nezrušil navzdory tomu, že jimi bylo rozhodnuto o opravných prostředcích podaných proti rozhodnutí, které se ruší tímto nálezem. Vzhledem k tomu, že dovolání proti rozsudku krajského soudu č. j. 26 Co 262/2016-697 ani žaloba pro zmatečnost proti tomuto rozsudku nebyly procesními prostředky, které stěžovatel mohl využít k ochraně před jím tvrzeným zásahem do základního práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, nelze na řízení o těchto mimořádných opravných prostředcích nahlížet jako na pokračování řízení o žalobě společnosti PMC, nýbrž jako na samostatná řízení, jež byla uvedenými rozhodnutími skončena. Jejich zachování nemá pro stěžovatelku vliv na další průběh řízení před obecnými soudy po tomto nálezu. Naopak má význam pro náhradu nákladů řízení, která byla každým

z těchto rozhodnutí přiznána vedlejší účastníci a v pokračujícím řízení o žalobě společnosti PMC by jen stěží mohla být zohledněna.

76. Na základě tohoto nálezu se věc vrací k opětovnému rozhodování krajskému soudu, který vázán právním názorem Ústavního soudu vysloveným v tomto nálezu (čl. 89 odst. 2 Ústavy) posoudí včasnost odvolání vedlejší účastnice proti rozsudku městského soudu č. j. 20 C 230/96-287.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 26. dubna 2022

Josef Fiala
předseda senátu